

klimat.edu.pl

nie podgrzewaj atmosfery

klimat.edu.pl

**Organizator projektu:
Ośrodek Działań Ekologicznych „Źródła”**

**Projekt dofinansowany ze środków:
Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska
i Gospodarki Wodnej**

klimat.edu.pl

foto: Flash Press Media

ZMIANY KLIMATU

klimat.edu.pl

Klimat **zmienia się przez cały czas.**

Efekt cieplarniany jest zjawiskiem naturalnym i dzięki niemu możliwe jest życie na Ziemi.

klimat.edu.pl

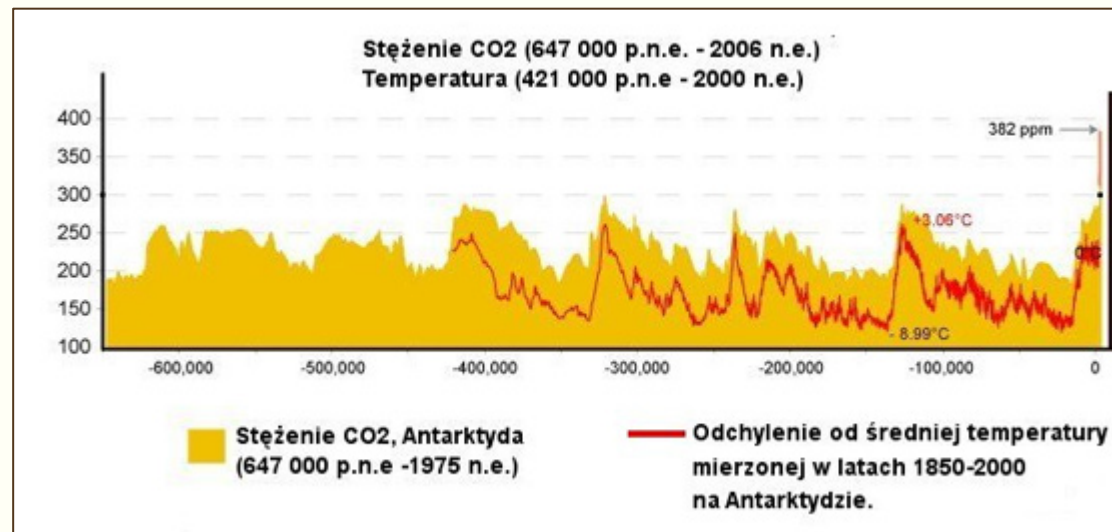
Jednak człowiek, spalając węgiel, ropę i gaz potęguje **efekt cieplarniany**.

Od czasu rewolucji przemysłowej następuje wzrost stężenia gazów cieplarnianych. Stężenie CO₂ w atmosferze wzrosło o ponad 38%

klimat.edu.pl

Zależność temperatury od stężenia CO₂ w atmosferze

Źródło: Na podstawie danych Amerykańskiej Agencji Środowiska

klimat.edu.pl

**Koniec XX i początek XXI wieku
to najcieplejszy okres
w ostatnim tysiącleciu.**

**Przez ostatnie 100 lat temperatura
w Europie wzrosła o 0,95°C**

klimat.edu.pl

**W dzisiejszych czasach
wzrosty temperatury** nabrały
niespotykanej szybkości.

klimat.edu.pl

**Zdaniem klimatologów z
Międzyrządowego Zespołu
ds. Zmian Klimatu (IPCC)
takie zmiany temperatury
są nienaturalne.**

klimat.edu.pl

W czwartym raporcie IPCC stwierdzono, że z 90% prawdopodobieństwem to antropogeniczna emisja gazów cieplarnianych opowiada za skalę i tempo obecnie obserwowanych zmian klimatu.

klimat.edu.pl

**Przyczyny
zmian klimatu**

klimat.edu.pl

Przyczyny zmian klimatu

klimat.edu.pl

Przyczyny zmian klimatu

Przyczyny zmian klimatu

klimat.edu.pl

Przyczyny zmian klimatu

klimat.edu.pl

Przyczyny zmian klimatu

klimat.edu.pl

foto: StaraBlazkova {{cc-by-sa-3.0}}

Przyczyny zmian klimatu

klimat.edu.pl

Przyczyny zmian klimatu

klimat.edu.pl

Foto: NASA.

Przyczyny zmian klimatu

klimat.edu.pl

miejsce na świecie w emisji	Kraj	emisja CO ₂ w 2006 r. w mln. ton	procentowy udział w emisji CO ₂ na świecie w 2006 r.
1	Chiny	6018	20,7
2	USA	5903	20,2
3	Rosja	1704	5,8
4	Indie	1293	4,4
5	Japonia	1247	4,3
6	Niemcy	858	2,9
7	Kanada	614	2,1
8	Wielka Brytania	586	2,0
9	Korea Południowa	515	1,8
10	Iran	471	1,6
20	Polska	303	1,0
	kraje Afryki bez Egiptu i RPA	461	1,6
	świat	29195	100

Udział emisji CO₂ przez poszczególne kraje w 2006 roku

Skutki zmian klimatu

klimat.edu.pl

Skutki zmian klimatu

foto: esti {{cc-by-nc -sa-2.0}}

Skutki zmian klimatu

klimat.edu.pl

Skutki zmian klimatu

foto: back_garage {{cc-by-2.0}}

klimat.edu.pl

Skutki zmian klimatu

foto: dachalan {{cc-by-nc -sa-2.0}}

Skutki zmian klimatu

klimat.edu.pl

Skutki zmian klimatu

foto: road_less_trvled {{cc-by-nc-2.0}}

Skutki zmian klimatu

klimat.edu.pl

Skutki zmian klimatu

- **rośnie siła i liczba kataklizmów naturalnych**
- **zmiany w wielkości opadów: susze i powodzie**
- **podniesienie się poziomu oceanów**
- **konsekwencje dla rolnictwa**
- **wzrost zachorowań na niektóre choroby**
- **głód, brak wody pitnej, uchodźcy klimatyczni**

klimat.edu.pl

IPCC w 4 Raporcie stwierdza:

- wg ostrożnych szacunków temperatura w XXI wieku wzrośnie o 1,8-4°C, a nawet o 6,4°C
- poziom oceanów podniesie się o 28-43 cm
- do połowy wieku całkowicie zaniknie letnia pokrywa lodowa Arktyki
- wzrośnie częstotliwość fal upałów oraz intensywność burz tropikalnych
- w 2080 roku nawet 3,2 miliarda ludzi nie będzie miało dostępu do wody, a ponad 600 milionów ludzi będzie cierpiało głód
- aby nie dopuścić do przekroczenia wzrostu średniej temperatury o 2,0-2,4°C, **należy do roku 2050 roku ograniczyć emisję dwutlenku węgla o 50-85%.**

klimat.edu.pl

Dlaczego mamy wierzyć IPCC?

- **IPCC - laureat Pokojowej Nagrody Nobla 2007**
- **Grupuje naukowców i badaczy nominowanych przez wiodące instytuty naukowe oraz rządy.**
- **Raporty IPCC powstają w żmudnym, dwustopniowym procesie uzgodnień naukowych i technicznych, co ma zapewnić pełen obiektywizm i wiarygodność wyników.**
- **Proces powstawania raportów jest apolityczny.**
- **Naukowcy za działalność w ramach IPCC nie otrzymują wynagrodzenia.**

klimat.edu.pl

Dlaczego mamy wierzyć IPCC?

- **Ponad 2500 naukowców uczestniczyło w procesie weryfikacji IV Raportu IPCC**
- **Ponad 800 naukowców przyczyniło się do powstania Raportu**
- **Ponad 450 naukowców objęło funkcję autorów wiodących Raportu**
- **Ponad 130 krajów reprezentowali naukowcy**
- **6 lat zajęło przygotowanie IV Raportu**

klimat.edu.pl

Co robi świat?

klimat.edu.pl

Co robi świat?

1988 powołano IPCC

1989 pierwszy raport IPCC → podstawa do negocjacji Ramowej Konwencji ONZ ws. Zmian Klimatu (UNFCCC) – podpisanej w Rio de Janeiro w 1992. Obecnie sygnatariuszami Konwencji są 192 państwa.

Celem Konwencji jest „osiągnięcie stabilizacji stężenia gazów cieplarnianych w atmosferze na takim poziomie, który zapobiegnie niebezpiecznym antropogenicznym oddziaływaniom na system klimatyczny”.

klimat.edu.pl

Co robi świat?

Kraje uprzemysłowione (Annex I)

(24 kraje OECD oraz 14 państw w okresie transformacji m.in. Polska)

zobowiązały się do otrzymania emisji na poziomie z 1990 roku.

Kraje najbogatsze (Annex II)

(UE-15, Australia, Islandia, Japonia, Kanada, Nowa Zelandia, Norwegia, USA, Szwajcaria)

zobowiązały się do transferu technologii oraz pomocy finansowej.

Pozostałe kraje (Non-Annex)

zarówno kraje dynamicznie rozwijające się jak Chiny czy Indie oraz kraje bardzo słabo rozwinięte

Co robi świat?

Konwencja Klimatyczna uznaje **historyczną odpowiedzialność** krajów rozwiniętych (tj. z załącznika II) i właśnie na nie nakłada największą odpowiedzialność za przeciwdziałanie zmianom klimatu.

klimat.edu.pl

Co robi świat?

Konwencja ma charakter ramowy – ogólne postanowienia precyzują dodatkowe porozumienia. Najważniejsze z nich to **Protokół z Kioto** przyjęty w 1997 roku. Wszedł w życie dopiero w 2007 roku.

klimat.edu.pl

Co robi świat?

Zgodnie z zapisem Protokołu z Kioto w 2012 roku kończy się jego obecna faza, po tym czasie powinno wejść w życie porozumienie, które określi nowe cele na okres po 2012 roku. Proces negocjacyjny nad protokołem „**post-2012**” rozpoczął się podczas Konferencji Stron Konwencji Klimatycznej na Bali w 2007 roku i powinien zakończyć się w 2009 roku w Kopenhadze (COP 15).

klimat.edu.pl

Co robi świat?

Emisja gazów cieplarnianych powinna być ograniczona globalnie o **co najmniej 50% do 2050 roku** w stosunku do roku bazowego 1990.

Kraje uprzemysłowione powinny podejmować działania, aby ograniczyć emisję w skali 60-80%, umożliwiając w ten sposób krajom rozwijającym się wzrost emisji bez przekroczenia poziomu temperatury o 2°C. Szczyt emisji przypadłby na lata 20-te XXI wieku i po tym okresie także kraje rozwijające powinny dążyć do ustabilizowania lub redukcji emisji.

klimat.edu.pl

Co robi świat?

Rewizja zobowiązań w stosunku do krajów rozwijających się (obecnie nie ciążą na nich żadne wiążące wymagania).

Propozycja podzielenia ich na cztery grupy, szczególnie ważną rolę pełnić powinny kraje nowouprzemysłowione (np. Korea Południowa) i kraje szybko uprzemysławiające się (np. Chiny, Indie i Brazylia). Pozostałe kraje, a zwłaszcza kraje o najniższym dochodzie narodowym, nie byłyby zobowiązane do redukcji emisji. Dwie pierwsze grupy powinny podjąć wiążące zobowiązania ilościowe, jednak pod warunkiem, że kraje uprzemysłowione podejmą się znacznego ograniczenia emisji i będą wspierały finansowo oraz technologicznie kraje rozwijające się.

Co robi świat?

W procesie negocjacji należy m.in.

- **ustalić pułap dopuszczalnej globalnej emisji** gazów cieplarnianych w celu zapewnienia stabilizacji koncentracji na odpowiednim poziomie,
- **rozdzielić odpowiedzialność** poszczególnych krajów za osiągnięcie wyznaczonego celu, zgodnie z zasadą – wspólna odpowiedzialność, zróżnicowane zobowiązania,
- wypracować skuteczne mechanizmy rynkowe oraz finansowe dla osiągnięcia przyjętych zobowiązań.

Co robi świat?

Konferencja Klimatyczna w Poznaniu w 2008 (COP14)

- **Unikanie odpowiedzialności przez kraje rozwinięte.** Niestety obrady okazały się niekonstruktywne a postęp niewielki. Oczekiwaliśmy, że kraje rozwinięte (Annex 1) dadzą dobry przykład i zaproponują koncepcję redukcji emisji, sposobów finansowania i konkretnych technologii. Nic takiego się wydarzyło.
- **Konstruktywne propozycje krajów rozwijających się.**
- Z drugiej strony, wiele krajów rozwijający się przybyło
- do Poznania z konkretnymi propozycjami, wolą
- kompromisu a RPA, Meksyk i Chiny z narodowymi
- planami redukcji emisji.

Co robi świat?

Konferencja Klimatyczna w Poznaniu w 2008 (COP14)

Czy w Poznaniu wydarzyło się cokolwiek ważnego?

- Nastąpił postęp w kwestii **adaptacji do zmian klimatycznych**. Uznano fakt, że zmiany klimatyczne wpływają już dziś na życie milionów ludzi i konieczność uruchomienia Funduszu Adaptacyjnego. ...ale po ciężkich negocjacjach, kraje rozwinięte odrzuciły propozycje uchwalenia dodatkowych środków na adaptację.
- Państwa członkowskie przyjęły Poznańską Strategię Transferu Technologii, mającą na celu usprawnienie wdrażania technologii przyjaznych klimatowi w krajach rozwijających się.

klimat.edu.pl

Co robi Unia Europejska?

Konferencja Klimatyczna w Poznaniu w 2008 (COP14)

Unia Europejska do COP14 miała pozycję lidera w walce ze zmianami klimatu.

Niestety jej sytuacja uległa osłabieniu i w swych postanowieniach była bardziej ostrożna...

Co robi Unia Europejska?

Pakiet Energetyczno-Klimatyczny 8 (COP14)

Unia Europejska przyjęła w marcu 2007 zwany potocznie „**3 razy 20 na 2020**” i zobowiązała się:

- o 20% zwiększyć efektywność energetyczną
- do 20% zwiększyć udział odnawialnych źródeł energii
- co najmniej o 20% zredukować emisje dwutlenku węgla do atmosfery.

A wszystko do 2020 r.

COP15 już wkrótce

**7-18 grudnia w Kopenhadze
15 Konferencja Klimatyczna**

klimat.edu.pl

nie podgrzewaj atmosfery

klimat.edu.pl

nie podgrzewaj atmosfery

Ogólnopolski projekt edukacyjny

Terminy: wrzesień – grudzień 2009

Zapraszamy gimnazja i szkoły średnie

klimat.edu.pl

nie podgrzewaj atmosfery

Ogólnopolski projekt edukacyjny, którego celem strategicznym jest:

- **nadanie problemowi ocieplenia klimatu właściwej rangi w odbiorze społecznym,**
- **uświadomienie osobistej odpowiedzialności za klimat każdego z nas**
- **ukazanie możliwości indywidualnych działań na rzecz klimatu.**

klimat.edu.pl

nie podgrzewaj atmosfery

- badanie wstępne wiedzy i postaw uczniów i nauczycieli
- kampania edukacyjna skierowana do szkół podstawowych - na terenie całej Polski
- kampania edukacyjna realizowana dla gimnazjów i szkół średnich w wybranych miastach Polski: Kraków, Warszawa, Wrocław, Opole, Poznań, Białystok, Rzeszów, Lublin oraz Łódź
- kampania medialna - realizowana na terenie całej Polski
- kampania outdoorowa - organizacja wystaw zewnętrznych na banerach w sześciu miastach Polski: Kraków, Warszawa, Rzeszów, Poznań, Lublin i Łódź.
- finał projektu to „święto klimatu”, które połączy wszystkie elementy kampanii

klimat.edu.pl

nie podgrzewaj atmosfery

dla gimnazjów i szkół średnich

- **Seminaria dla nauczycieli**
- **Materiały dla nauczycieli i uczniów**
- **Warsztaty dla młodzieży**
- **Święto klimatu**

klimat.edu.pl

nie podgrzewaj atmosfery

Materiały dla nauczycieli i uczniów:

- **9 scenariuszy zajęć**
- **materiały informacyjne**
- **ulotki – jak chronić klimat**
- **naklejki**

klimat.edu.pl

nie podgrzewaj atmosfery

Warsztaty dla młodzieży:

3 bezpłatne dwugodzinne warsztaty

w szkołach z terenu 6 miast

realizowane od 1 września do 30 listopada 2009

klimat.edu.pl

nie podgrzewaj atmosfery

Święto klimatu

- działania promujące ideę ochrony klimatu.

Zadaniem uczniów będzie zorganizowanie wydarzenia publicznego dla społeczności lokalnej np. pokaz filmu, happening i przemarsz przez centrum miasta, petycja do władz samorządowych związane z ograniczeniem zużycia energii w budynkach należących do gmin (np. wymiana żarówek na świetlówki), akcja ulotkowa itp.

klimat.edu.pl

nie podgrzewaj atmosfery

Święto klimatu

- **wszystkie święta klimatu odbędą się jednego wybranego dnia w ostatnim tygodniu listopada 2009 r. we wszystkich regionach jednocześnie**
- **uczniowie otrzymają od nas materiały w postaci ulotek i naklejek**
- **w wybranych miastach odbędą się wystawy banerowe**

klimat.edu.pl

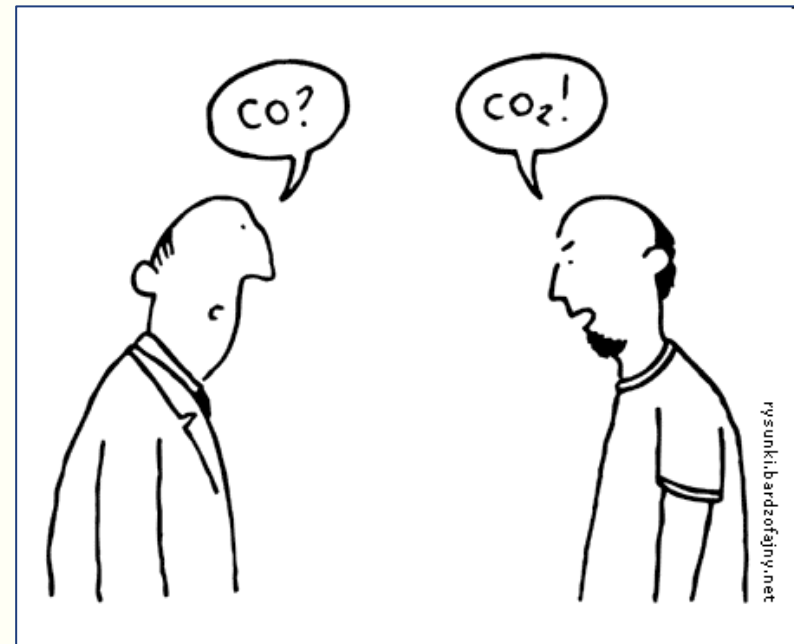
nie podgrzewaj atmosfery

koordynator projektu:

Emilia Kałuda

emilia.kaluda@zrodla.org.pl

505 986 524

Ośrodek Działań Ekologicznych „Źródła”

Łódź 90-602, ul. Zielona 27

www.zrodla.org